

Aktuální stav projednání nového plánu péče a zákona o NP Šumava.

Ukončí ministr Chalupa éru národního parku na Šumavě?

Jaromír Bláha, Hnutí DUHA – Přátelé Země ČR
tisková konference v Praze dne 7.ledna 2013

Zákon o šumavském národním parku, který předložil ministr životního prostředí Tomáš Chalupa, zmenšuje národní park a otevírá vzácnou přírodu developerům a velkým stavebním projektům. Navíc razantně zmenšuje území, které je v parku ponechané pouze divoké přírodě a turistům ve prospěch těžařů.

Návrh zákona, který Tomáš Chalupa sestavil, mimo jiné:

- Otevírá dveře developerům k zastavění Šumavy. Projekty, jako jsou například rekreační střediska či sjezdovky, mají mít v národním parku stejnou důležitost jako ochrana přírody. Jde o právní kličku: §1 odst. 5 návrhu zákona nepodřizuje rozvoj – na rozdíl od jiných činností – podmínce zachovat zároveň ochranu přírody v národním parku. V návrhu chybí také pravidla, kterými by se řídily stavby v národním parku. Proto hrozí vznik dalších soukromých černých staveb či velkých apartmánových sídlišť na úkor šumavské krajiny.
- Přímo počítá se stavbou nové kontroverzní lanovky a sjezdovky na Hraničnicku. Kvůli projektu mají být vykáčeny vzácné horské lesy v místech, kde žijí chránění rysi a hnízdí tetřevi, kteří jsou u nás na pokraji vyhubení. Tuto část Šumavy dokonce přímo vyškrtává z národního parku.
- Navrhuje rozšířit území, kde se může těžit dřevo, o 5 500 hektarů lesa na úkor oblastí dosud ponechaných přírodě. V roce 2010 tvořilo území ponechané divočině a turistům 30 % rozlohy národního parku. Ministr Chalupa jej navrhuje nikoliv rozšířit (běžný postup v ostatních národních parcích), ale naopak zmenšit na pouhých 22 % [2]. Dřevorubcům tak obětuje například vzácné podmáčené lesy na rašeliništích kolem Kvildy, oblast Ptačího potoka v Modravských slatích, kaňon Křemelné nebo prales na Smrčině.

Podle mapové přílohy k zákonu má mít první, nejpřísněji chráněná zóna 26 % rozlohy parku, ale jen na 22 % území bude vyloučena těžba kůrovcem napadených stromů. Jinde bude možné kácet. Politicky dosazený ředitel parku Jan Stráský začal již v roce 2011 kácet v území ponechaném přírodě, ochranu divočiny dodržel na 26 % parku. Ombudsman později potvrdil, že jeho postup byl protizákonný.

- Zásadním způsobem omezuje plánované budoucí rozšiřování území ponechaných přírodě. Tomáš Chalupa chce, aby na více než 10 tisíce hektarech lesů, tj. území bezmála stejně velkým jako celá Plzeň,

keré se postupně do roku 2030 mělo ponechat divoké přírodě a turistům, mohli těžaři už navždy kácet stromy. Jedenáct let starý, a dosud nikým nezpochybnovaný, plán péče stanovil cíl rozšířit území ponechané přírodě na nejméně 50 % do roku 2030. Chalupovo ministerstvo platnost plánu v loňském roce prodloužilo. Ovšem podle návrhu zákona, který ministr předkládá má v budoucnu má mít první, nejpřísněji chráněná zóna parku pouhých 35 %, a to až v roce 2057. V evropských národních parcích mají jádrové zóny obvykle více než 75 % rozlohy parku.

Návrh zákona ovšem uvízl v meziresortním připomínkovém řízení. Ministr Chalupa se zatím nedokázal vypořádat s připomínkami ostatních ministrů a posunout jej ke schválení vládou. Ředitel národního parku Jiří Mánek z ODS proto urychleně připravuje nový plán péče a ustavení nové zonace vyhláškou tak, aby mohl realizovat své plány i bez přijetí zákona. Ke schválení obou dokumentů – plánu péče i změny zonace stačí kompetence ministerstva životního prostředí, nemusí je schvalovat vláda ani parlament.

Zmenšení území ponechaného přírodě, rozdělení souvislého národního parku nebo otevření prostoru pro developerské projekty, to jsou přitom v evropských národních parcích zcela bezprecedentní kroky.

Podle nezávislého průzkumu jsou více než dvě třetiny lidí v České republice proti výstavbě nových turistických středisek v Národním parku Šumava.

Světový svaz ochrany přírody již dříve varoval, že v případě přijetí plánů na snížení plánované rozlohy území ponechaného přírodě z 50% na pouhých 35% nebo realizace nepřiměřených stavebních projektů, bude Šumava vyškrtuta ze seznamu mezinárodně uznávaných národních parků, který vede OSN.

Možná by bylo poctivější, kdyby ministr Chalupa sám navrhl park zrušit, když vzácná příroda kmotrům ODS tolik překáží.